

for at anbefale Gennemgravningen. Det forekommer mig, at vi her kan anvende det gamle Ord, at man maa tage Skade for Hjemgæld, og naar vi fra vor Side har været med til at henvise dette Andragende til Ministerens Undersøgelse, har vi gjort det med det Forbehold, jeg her gør gældende, at der kun ydes Erstatning til dem, der fra først af har været imod Hvide Sande-Kanalens Gennemførelse.

Rode: Den Række Andragender, der foreligger fra Beboerne ved Ringkøbing Fjord om Erstatning for Tabene ved den sidste store Storm, viser, at vi endnu ikke har faaet Ende paa denne Sag og den Enstemmighed, hvormed Finansudvalget har sluttet sig til Indstillingen om at henvise Andragenderne til Ministerens Undersøgelse, og den velvillige Maade, hvorpaa Ministeren har erklæret sig rede til at tage imod denne Henviisning, viser, hvorledes der mellem Finansudvalget og Ministeriet er Overensstemmelse om, at der maa gøres noget for de skadelidte ved Ringkøbing Fjord. Naar der nu fra forskellig Side tales om den grundige Undersøgelse, der er nødvendig, vil jeg hertil sige, at hvad der skal undersøges, er to forskellige Forhold. Først skal man undersøge Tabets Størrelse og dernæst Tabets Aarsag. Hvad Tabets Størrelse angaar, tror jeg, at man maa sige, at hvis man ikke vil holde sig til de Resultater, de stedlige Mænd er komne til, maa Undersøgelsen ske øjeblikkelig, thi deri tror jeg, at det ærede Medlem fra Varde (S. Sørensen) har Ret, at Undersøgelsen af Tabets Størrelse ikke kan skydes ud. Men den Opgørelse, som de stedkendte Mænd har foretaget — det er jo navnlig Andragendet fra Beboerne ved den sydlige Del af Fjorden, som andrager en meget stor Sum — er overmaade grundig. Naar den ærede Ordfører (Nørhave) sagde, at der er Forskel paa Afgrøden fra det ene Aar til det andet, er det rigtigt, men Undersøgelserne har heller ikke stillet Aaret 1912 op mod det foregaaende Aar og sagt: Det foregaaende Aar var Afgrøden saa stor; i 1912 var den saa stor, altsaa er Tabet saa stort, men de har taget et Gennemsnit af 5 Aar fra 1906 til 1911 og overfor dette Gennemsnit stillet 1912. Aaret 1912 var ellers ikke noget daarligt Aar i al Almindelighed her i Landet, saa naar 1912 viser en saa uhyre Nedgang i Forhold til Gennemsnittet, 1906 til 1911, tror jeg, man derigennem kommer til det Resultat, der overhovedet kan paavises vedrørende Tabets Størrelse. Denne Undersøgelse af Tabets Størrelse, som altsaa

maa foretages — og i den Henseende tror jeg som sagt ikke, at man kan komme til at bygge paa andet end de meget grundige Undersøgelser af de lokalkendte Mænd derovre —, maa altsaa ske overmaade hurtigt.

Spørgsmaalet om Tabets Aarsag falder atter i to Dele. Den første Del er: hvad der har fremkaldt Tabet. At det er den store Stormflod, der har fremkaldt det, derom tror jeg ikke, der kan være nogen som helst Tvivl. Den anden Del, nemlig det Spørgsmaal, om Stormfloden har virket voldsommere paa Grund af Hvide Sande-Gennemgravningen og dens Udvidelse, er vel saa det Spørgsmaal, jeg kunde tænke mig, den højtærede Minister kunde ønske at undersøge, og han har da ogsaa meddelt Finansudvalget, at han allerede har givet sig i Lag med en saadan Undersøgelse, for saa vidt han har bedt Vandbygningsvæsenet udtale sig derom. Vandbygningsvæsenet har saa ladet foretage Undersøgelser af, hvor høj Vandstanden i Ringkøbing Fjord og i visse Dele af den gennemsnitlig har været under den værste af de sidste Stormfloder, og sammenholdt dette med Vandstanden under den alvorligste Stormflod, man har kendt tidligere derovre, nemlig den i 1894. Vandbygningsvæsenet er kommet til det Resultat, at ved de sidste Stormfloder er Vandstanden baade gennemsnitlig og i lokale Dele af Fjorden over, hvad den var i 1894, under den uhyre Stormflod, der den Gang var. Med Hensyn til Middelvandstandens Forøgelse er Forskellen ikke overvældende stor. Men den Storm, der i 1894 foraarsagede Ulykkerne, var af betydelig større Omfang end den, som foraarsagede Ulykkerne denne Gang. Men naar saaledes en ringere Storm nu fremkaldte alvorligere Ulykker end da, tror jeg, man tør sige, at det er de ved Statens Foranstaltning skete Ændringer i Fjordens Forhold, som er Aarsag til, at Ulykken denne Gang blev saa omfattende. Og her maa jeg saa give det ærede Medlem fra Odense (Marott) Ret i, at der er en Forskel i de forskellige Andrageres Stilling. Jeg tør ikke drage den Konsekvens, det ærede Medlem drog, at de, der har været ivrige for Hvide Sande-Gennemgravningen, maa tage Skade for Hjemgæld, dem maa man nægte at understøtte; derimod mener jeg, at de Mænd, der fra første Færd har modsat sig Gennemgravningen ved Hvide Sande, staar saaledes, at Staten meget vanskeligt kan afvise det Retskrav, som de mener at have. Hidtil er man jo gaaet frem paa den Maade, at man har ydet Understøttelse væsentlig